

Sygn. akt: I C 716/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łuczak
Protokolant:	st. sekr. sądowy Urszula Gancarz

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2017 r. w Tarnobrzegu na rozprawie

sprawy z powództwa R. Ś., A. Ś. – S., D. Ś.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na rzecz powódki R. Ś. kwoty 110.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwoty 70.000 zł tytułem odszkodowania i rentę w kwocie po 1.000 zł miesięcznie,

na rzecz powódki A. Ś.-S. kwoty 95.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwoty 100.000 zł tytułem odszkodowania,

na rzecz powoda D. Ś. kwoty 95.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwoty 85.000 zł tytułem odszkodowania

w związku ze śmiercią W. Ś. na skutek wypadku drogowego w dniu 22 stycznia 2015 roku

1/ zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki R. Ś. tytułem zadośćuczynienia kwotę 110.000 zł / słownie: sto dziesięć tysięcy zł/ z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

2/ zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki R. Ś. tytułem odszkodowania kwotę 20.000 zł / słownie: dwadzieścia tysięcy/ z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

3/ zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki R. Ś. rentę w kwocie po 800 zł /słownie: osiemset zł/ miesięcznie, począwszy od dnia 1 lutego 2015 roku, płatną do dnia 10 każdego kolejno po sobie następującego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami od każdej z rat wymagalnych do miesiąca grudnia 2015 roku w razie zwłoki w ich płatności i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od każdej z rat wymagalnych od stycznia 2016 roku w razie zwłoki w ich płatności ,

4/ oddala powództwo powódki R. Ś. w pozostałej części,

5/ zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki A. Ś.-S. tytułem zadośćuczynienia kwotę 75.000 zł / słownie: siedemdziesiąt pięć tysięcy/ z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

6/ oddala powództwo powódki A. Ś.-S. w pozostałej części,

7/ zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powoda D. Ś. tytułem zadośćuczynienia kwotę 75.000 zł / słownie: siedemdziesiąt pięć tysięcy zł/ z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

6/ oddala powództwo powoda D. Ś. w pozostałej części,

7/ zarządza zwrot na rzecz powódki R. Ś. niewykorzystaną zaliczkę w kwocie 513,50 zł / słownie: pięćset trzynaście zł 50/100/ zaksięgowaną pod poz: (...),

8/ zasądza od pozwanego (...) SA w W. tytułem zwrotu kosztów procesu na rzecz powódki R. Ś. kwotę 12.296,26 zł / słownie: dwanaście tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt sześć zł 26/100/, na rzecz powódki A. Ś.-S. kwotę 5.449,65 zł / słownie: pięć tysięcy czterysta czterdzieści dziewięć zł 65/100/ i na rzecz powoda D. Ś. kwotę 5.738,47 zł /słownie: pięć tysięcy siedemset trzydzieści osiem zł 47/100/.

sygn. akt I C 716/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 21 czerwca 2017r.

Powodowie R. Ś., A. S. (1) i D. Ś. w pozwie wniesionym przeciwko (...) S.A. w W. domagali się zasądzenia:

1. na rzecz powódki R. Ś. kwoty 110.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 2 października 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, kwoty 70.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2015r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej i kwoty 1.000 zł miesięcznie płatnej z góry do dnia 10-tego każdego następującego po sobie miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 1 lutego 2015r.;

2. na rzecz powódki A. Ś. S. kwoty 95.000zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 2 października 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2015r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej;

3. na rzecz powoda D. Ś. kwoty 95.000zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 2 października 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, kwoty 85.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2015r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej.

Nadto powodowie domagali się zasądzenia od pozwanego na rzecz każdego z nich kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych.

Na uzasadnienie swojego żądania powodowie podali, iż w dniu 22 stycznia 2015r. w M. doszło do wypadku drogowego z udziałem pieszego W. Ś. - ojca i męża powodów, który na ul. (...) uprawiał jogging, poruszając się drogą dla rowerzystów z uwagi na prowadzone roboty budowlane na chodniku. W tym samym czasie ulicą poruszał się samochód ciężarowy wraz z dźwigiem typu żuraw z rozłożonym ramieniem na odległość 2,5-3 m poza obrys samochodu. W chwili, gdy W. Ś., znajdował się poza jezdnią, blisko prawej krawędzi drogi dla rowerzystów, został uderzony końcówką ramienia żurawia oraz znajdującym się na nim chwytakiem. W wyniku tego potrącenia W. Ś. doznał licznych urazów, na skutek których dwie godziny po przewiezieniu go do szpitala zmarł. Powodowie wskazywali, iż zgłosili pozwanemu doznaną szkodę, domagając się zapłaty stosownego odszkodowania i zadośćuczynienia, po czym pozwany decyzją z

dnia 1 października 2015r. przyjął na siebie odpowiedzialność co do zasady za skutki wypadku i częściowo dokonał likwidacji szkody.

Powódka R. Ś. wywodziła, iż wraz z tragicznie zmarłym W. Ś. tworzyli kochającą się rodzinę. Zmarły był dla powódki nie tylko partnerem życiowym ale i przyjacielem. Mogła liczyć na męża w każdej sytuacji. Małżonkowie dzielili wspólne pasje i zainteresowania i do chwili obecnej nie może ona pogodzić się z jego stratą. Nadto podała, iż z chwilą utraty męża utraciła stabilizację życiową, marzenia i plany, jakie czyniła z nim na przyszłość, jego pomoc i wsparcie. Obecnie leczy się psychiatrycznie, wymaga wsparcia ze strony rodziny. Leczyła się nadto sanatoryjnie w związku ze zdiagnozowanym zespołem depresyjnym. Wywodziła, iż mąż prowadził własną działalność gospodarczą. Przez 28 lat wspólnego pożycia małżeńskiego to on zajmował się sprawami rodzinnymi, formalnościami, opłatami, rozliczaniem PIT -ów. W tym zakresie powódka w całości miała zaufanie do męża i mogła na nim polegać. W chwili śmierci mąż miał 52 lata. Pracował jako narzędziowiec za wynagrodzeniem ok. 4.000 zł. Z pensji tej utrzymywał żonę i wspierał finansowo dzieci. Uzyskiwał dodatkowy dochód w kwocie 2.000-2.500 zł miesięcznie, prowadząc zakład stolarski. Ponadto powódka mogła liczyć na pomoc męża we wszystkich obowiązkach domowych. Powódka pracowała zawodowo, jednakże przyczyniała się do zaspakajania potrzeb rodziny w niewielkim zakresie, bowiem jej wynagrodzenie wynosiło 1.200 zł miesięcznie i w związku z tym ciężar utrzymania rodziny spoczywał na jej mężu. Powódka podała także, iż po śmierci męża nie uzyskała prawa do żadnych świadczeń rentowych.

Powódka A. S. (1) podała, iż była najstarszym dzieckiem zmarłego, jedyną jego córką. Mimo odrębnego zamieszkiwania w chwili śmierci ojca, powódka wciąż pozostawała w bliskim kontakcie z rodzicami, spędzała z nimi każde święta. Więzy łączące powódkę ze zmarłym były bardzo silne. Wskazywała, iż do chwili obecnej nie może pogodzić się ze śmiercią ojca, zaś widok cierpienia jej najbliższych potęguje w niej poczucie niesprawiedliwości i krzywdy, tym bardziej, iż po śmierci ojca zmuszona była zaopiekować się matką, która wymagała opieki i wsparcia.

Powód D. Ś. podał na uzasadnienie swojego roszczenia, iż był jedynym synem zmarłego. Śmierć ojca była dla niego bardzo dramatycznym przeżyciem, odczuwa w związku z tym nadal ogromną pustkę i wciąż towarzyszy mu poczucie nieodwracalnej krzywdy. Powód niechętnie okazuje emocje związane ze śmiercią ojca. W chwili śmierci ojca powód przebywał w W., gdzie studiował i pracował. Zawsze mógł liczyć na pomoc finansową zmarłego i wraz z jego śmiercią utracił realną możliwość poprawienia warunków życia. Wywodził, iż obecnie musi pracować w godzinach nadliczbowych, aby utrzymać się w W. i opłacić studia.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 20 maja 2016r. sygn. akt I Nc 78/16 żądania powodów zostały w całości uwzględnione.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany (...) S.A. w W. zaskarżył go w całości i domagał się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz kwoty 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podniósł zarzut rażącego wygórowania żądanych kwot zadośćuczynienia, biorąc pod uwagę wcześniejsze wypłaty na rzecz poszkodowanych tj: kwoty 40.000 zł na rzecz R. Ś., oraz kwot po 25.000 zł na rzecz A. Ś. - S. i D. Ś.. Pozwany wskazywał, iż wypłacając powyższe kwoty zadośćuczynień wziął pod uwagę wszystkie okoliczności, mające wpływ na rozmiar doznanego krzywdy, stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, jak również sytuację rodzinną i majątkową poszkodowanych, wobec czego żądanie wypłaty dalszych kwot tytułem zadośćuczynienia jest zawyżone i nie znajduje żadnego uzasadnienia w okolicznościach niniejszej sprawy. Odnośnie żądania odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej pozwany wskazał, że przyznane przez niego w toku postępowania likwidacyjnego kwoty 30.000 zł na rzecz R. Ś. i 15.000 zł na rzecz D. Ś. są zasadne co do wysokości i odzwierciedlają stopień pogorszenia ich sytuacji życiowej, wobec czego ich dalsze żądanie jest niezasadne. Pozwany, odnosząc się do żądania A. Ś. - S. podniósł, że żądanie to nie zostało przez niego uznane co do zasady, gdyż powódka ta w dacie śmierci ojca posiadała własną rodzinę, była dorosła i w żadnym razie nie była uzależniona finansowo od ojca. Pozwany uznał także żądanie R. Ś. w zakresie renty jako niezasadne podnosząc, że powódka uzyskuje wyższy dochód aniżeli 1.200 zł, co wynika z jej zaświadczenia o zatrudnieniu. Ponadto wskazał, że

twierdzenie powódki, jakoby W. Ś. uzyskiwał ponad wynagrodzenie za pracę w wysokości 4.000 zł, dodatkowy dochód z prowadzonej działalności gospodarczej w kwocie 2.000 - 2.500 zł nie znajduje oparcia w materiale dowodowym. W kwestii odsetek wskazał, że przysługiwać one mogą dopiero od daty wyrokowania, a zatem ich żądanie od wcześniejszej daty jawi się jako niezasadne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 stycznia 2015r. w M. około godziny 12:40 doszło do wypadku drogowego z udziałem pieszego W. Ś.. Tego dnia W. Ś. uprawiał jogging, poruszając się drogą dla rowerzystów wzdłuż ul. (...), gdyż chodnik dla pieszych był w tym czasie niedostępny, z uwagi na prowadzone tam roboty budowlane. W tym samym czasie ulicą poruszał się samochód ciężarowy marki M. (...) wraz z dźwigiem typu żuraw. Z uwagi na nie złożenie dźwigu przez kierującego (...) po zakończeniu robót, ramię tego dźwigu wystawało poza obrys samochodu. W chwili, gdy W. Ś. znajdował się poza jezdnią blisko prawej krawędzi drogi dla rowerzystów został uderzony ramieniem żurawia. W wyniku potrącenia doznał: urazu wielonarządowego, urazowego obrzęku mózgu, urazowego krwotoku podpajęczynówkowego, otwartej rany powłok głowy, złamania kości nosowych, licznych obustronnych złamań tylnych odcinków żeber, urazowej odmy opłucnowej lewostronnej z krwotokiem do jamy opłucnowej, innych urazów płuca, krwiaków obu jam opłucnowych, wybuchowego złamania tylnej części członu (...), nagłego zatrzymania krążenia (ze skuteczną resuscytacją), wstrząsu hipowolemicznego, niewydolności oddechowej i niewydolności serca. Doznane obrażenia spowodowały, że dwie godziny po przewiezieniu do Szpitala (...) w M. W. Ś. zmarł (dowód: bezsporne, karta informacyjna l. ks. gł. (...), odpis skrócony aktu zgonu - k. 26).

R. Ś. była żoną W. Ś.. Z małżeństwa tego pochodzą dzieci A. S. (1) i D. Ś. (dowód: odpis aktu małżeństwa - k. 27, odpisy aktów urodzenia - k. 28 i 30, odpis aktu małżeństwa A. Ś. - k. 29).

Wyrokiem z dnia 3 listopada 2015r. Sąd Rejonowy w Mielcu uznał oskarżonego H. W. za winnego tego, że w dniu 22 stycznia 2015r. w M. woj. (...) na ulicy (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, kierując samochodem ciężarowym marki M. (...) o nr rej. (...) w ten sposób, że po rozładunku towaru nie złożył żurawia z urządzeniem chwytającym, który podczas jazdy był wychylony znacznie poza obrys samochodu i uderzył poruszającego się prawidłowo ścieżką dla rowerzystów pieszego W. Ś., który na skutek uderzenia doznał licznych obrażeń ciała w tym urazu wielonarządowego, wielomiejscowego złamania żeber i kręgosłupa piersiowego z masywnym krwawieniem do jam opłucnych, które to obrażenia spowodowały jego śmierć, tj. o przestępstwo z art. 177 § 2 kk i za to na podstawie art. 177 § 2 kk skazał go na karę jednego roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności, z tym że na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesił jej wykonanie na okres próby w wymiarze 5 lat (dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Mielcu z dnia 3 listopada 2015r. sygn. akt II K 421/15 z uzasadnieniem - k. 39-54, opinia J. K. - rzeczoznawcy o specjalności rekonstrukcji wypadków drogowych ze Stowarzyszenia (...) i Ruchu Drogowego - k. 31-38).

R. Ś. i W. Ś. zawarli związek małżeński w dniu 29 listopada 1986r. Z małżeństwa tego mieli dwoje dzieci. Tworzyli kochającą się i zżytą rodzinę. Od dwudziestu lat zamieszkiwali w mieszkaniu przy ul. (...) w M.. W 2010r. wykupili to mieszkanie na własność, zaciągając w tym celu kredyt mieszkaniowy w kwocie ok. 50.000 zł. Oboje małżonkowie pracowali zarobkowo. W. Ś. we wcześniejszych latach prowadził zakład stolarski w ramach własnej działalności gospodarczej. Był głównym żywicielem rodziny. Czynn timer uczestniczył w życiu rodzinnym, wywiązywał się z obowiązków rodzicielskich, zapewnił bezpieczeństwo swojej rodzinie. Realizował swoje hobby jak bieganie, pływanie, a w ostatnim czasie przed śmiercią morsowanie. Powódka R. Ś. towarzyszyła mężowi w zawodach sportowych, w których brał udział. Małżonkowie byli nie tylko partnerami, ale również przyjaciółmi. Wolne chwile spędzali razem. Swoimi pasjami zmarły dzielił się z dziećmi. Córka A. trenowała wyczynowe pływanie. W czasie, kiedy przygotowywała się do zawodów, zawsze mogła liczyć na wsparcie ojca, który był dla niej autorytetem. Po zawarciu związku małżeńskiego w 2013r. powódka A. S. (1) wyprowadziła się do P., gdzie zamieszkała w zakupionym wraz z mężem domu jednorodzinnego. Zmarły w tym czasie okazywał wiele troski i wsparcia swojej dorosłej córce. Udzielał jej porad i wskazówek w zakresie remontu, sam wykonywał w jej domu wiele prac, w tym ślusarskich i stolarskich.

Powód D. Ś. trenował boks, w czym także wspierał go ojciec. Z pomocą rodziców rozpoczął studia w W.. Ojciec wspierał go w realizacji jego planów i marzeń.

Pomimo dorosłości swoich dzieci, R. i W. Ś. w dalszym ciągu pielęgnowali rodzicielskie postawy, czynnie włączając się w życie A. i D..

Śmierć męża odbiła się na zdrowiu i kondycji psychicznej powódki R. Ś.. Do chwili obecnej nie może ona pogodzić się z jego śmiercią. Z chwilą straty męża powódka stała się nerwowa, drażliwa, płacziwa, wciąż towarzyszy jej poczucie żalu i krzywdy. Również powodowie A. S. (1) i D. Ś. dotkliwie odczuli stratę ojca. Stali się przygnębieni, płacziwi. Powódka A. S. (1) miewa problemy ze snem, wycofała się z życia towarzyskiego, jest nieufna i utrzymuje dystans wobec otoczenia. Uczucie jej krzywdy potęguje fakt, że jej syn, który urodził się po śmierci jej ojca nigdy nie pozna swojego dziadka. Powód D. Ś. na skutek śmierci ojca odczuwa ogromną pustkę. Towarzyszy mu nadal poczucie straty. (dowód: wyjaśnienia R. Ś. i D. Ś. na rozprawie w dniu 7 listopada 2016r. - protokół k. 267-269, zeznania świadka K. S. (1) na rozprawie w dniu 13 czerwca 2017r. - protokół - k. 326-328, zeznania powodów na rozprawie w dniu 13 czerwca 2017r. - protokół - k. 326-328)

Zmarły W. Ś. w dacie śmierci liczył 52 lata. Zatrudniony był w (...) Sp. z o.o. w M. w okresie od 5 listopada 2007r. do 5 lutego 2008r. na czas określony i od 6 lutego 2008r. do 22 stycznia 2015r. na czas nieokreślony w wymiarze pełnego etatu. W dacie śmierci pracował na stanowisku narzędziowca. Jego wynagrodzenie w 2014r. wynosiło 44.622,99 zł brutto. Ponadto, pracował w Zakładzie (...) Sp. z o.o. Z tego tytułu w 2014r. osiągnął dochód w wysokości 15.307,84 zł. (dowód: świadectwo pracy - k. 75-76, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu - k. 77-79, zaświadczenie o zatrudnieniu - k. 80, deklaracja PIT 11 - k. 81-84)

Bezpośrednio po śmierci męża, powódka R. Ś. pozostawała pod opieką lekarza internisty w (...) Sp. z o.o. w M.. Zażywała wówczas leki uspokajające. W okresie od 23 stycznia 2015r. do 20 lutego 2015r. przebywała na zwolnieniu chorobowym. Od 20 lutego 2015r. powódka pozostawała pod opieką psychiatry neurologa w "Lecznicy dla (...) s.c. w W.", gdzie udała się za namową najbliższych w związku z pogarszającym się samopoczuciem. Była apatyczna i zrezygnowana. W czasie pierwszej wizyty stwierdzono u niej zespół depresyjny w wyniku reakcji żałoby z objawami nasilonymi. Powódka odbywała comiesięczne wizyty, w czasie których wystawiano jej miesięczne zwolnienia chorobowe. Poddawana była leczeniu farmakologicznemu. Mimo stosowanego leczenia u powódki w dalszym ciągu utrzymywała się apatia i obniżony nastrój, straciła apetyt, schudła. W dalszym ciągu była płacziwa, odczuwała niepokój i miała problemy ze snem. W dniu 8 października 2015r. powódka została przyjęta do sanatorium w K. z powodu zdiagnozowanego zespołu depresyjnego. Przebywała tam do 31 października 2015r. W trakcie tego leczenia sanatoryjnego zalecono jej kontynuację leczenia w (...) oraz psychoterapię indywidualną. Od maja 2016r. powódka systematycznie korzysta ze wsparcia psychologicznego oferowanego przez psychologa Punktu Interwencji Kryzysowej w M. (dowód: historia choroby (...) Sp. z o.o. - k. 55-57, recepty - k. 58,60, zaświadczenia lekarskie - k. 61-63, historia leczenia w "Lecznicy dla Ciebie" - k. 61-69, informacja o przebytej rehabilitacji leczniczej - k. 70-71, zaświadczenie (...) w M. - k. 264).

W czasie, kiedy powódka R. Ś. przebywała na zwolnieniu lekarskim z powodu niezdolności do pracy pobierała zasiłek chorobowy. Wnioskiem z dnia 23 lipca 2015r. zwróciła się do ZUS-u o przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego. Decyzją z dnia 13 sierpnia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. Inspektorat w T. przyznał powódce R. Ś. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 24 lipca 2015r. do 21 października 2015r. w wysokości 90% podstawy wymiaru, a od dnia 22 października 2015r. do 19 stycznia 2016r. w wysokości 75% podstawy wymiaru (dowód: decyzja ZUS - k. 72-73)

Decyzją z dnia 5 lutego 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił powódce R. Ś. prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu W. Ś. (dowód: decyzja ZUS - k. 99).

W dacie śmierci męża powódka R. Ś. zatrudniona była w firmie (...) Sp. z o.o. w M. na stanowisku montera urządzeń elektronicznych. Z tego tytułu w 2014r. osiągnęła dochód w wysokości 29.315,18 zł brutto. Miesięczne

wynagrodzenie powódki wynosiło średnio 1.509,41 zł netto. Powódka powróciła do wykonywania pracy zawodowej 20 stycznia 2016r. Obecnie otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 1.370 zł netto. Ponosi wydatki związane z utrzymaniem mieszkania. Spłaca nadal ratę kredytu zaciągniętego na jego wykup wraz z mężem w wysokości 540 zł miesięcznie. Ponosi opłaty za czynsz - 600-650 zł, energię elektryczną - 85 zł, gaz - 20 zł, telefon - 60 zł. Ponadto korzysta z prywatnych wizyt psychiatrycznych, których koszt to kwota 80 zł miesięcznie. Koszt wykupu zaleconych leków to kwota 50-60 zł miesięcznie. (dowód: zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu -k. 100-102, zaświadczenie - k. 234, harmonogram spłat kredytu - k. 85, rachunki - k. 86-93, dowody wpłat wizyt lekarskich - k. 104-107, zeznania powódki).

Powódka A. S. (1) w dacie śmierci ojca pozostawała zarejestrowana jako osoba bezrobotna z prawem do zasiłku od dnia 14 stycznia 2015r. do dnia 12 lipca 2015r.: w wysokości 664,90 zł miesięcznie brutto w okresie pierwszych 90 dni posiadania prawa do zasiłku oraz w wysokości 522,10 zł miesięcznie brutto w pozostałym okresie posiadania prawa do zasiłku. Powódka straciła dotychczasową pracę w powodu likwidacji stanowiska jej pracy w firmie (...) Sp. z o.o. w Ł.. Od lutego 2016r. korzysta z pomocy psychologicznej w Środowiskowym Ośrodku Pomocy (...) w B. (dowód: decyzja PUP - k. 94, zaświadczenie - k. 265, informacja - k. 266, rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem - k. 272)

Powód D. Ś. bezpośrednio po śmierci ojca pozostawał pod opieką lekarza internisty, przyjmował leki uspokajające. Odbił 3 konsultacje psychologiczne, po czym podjął decyzję o ich przerwaniu. W dacie śmierci ojca był studentem I semestru studiów I stopnia w systemie niestacjonarnym na Wydziale (...) i (...) o specjalności Turystyka i Rekreacja w Szkole Wyższej (...) w W.. Zatrudniony był w (...) S.A. w W. w oparciu o umowę na czas określony od 5 sierpnia 2014r. do 4 sierpnia 2015r. za wynagrodzeniem wg podstawy 2.489 zł brutto oraz premii uznaniowa (dowód: recepta - k. 59, zaświadczenie studenckie - k. 95, umowa o pracę - k. 96-98).

Pismem z dnia 17 lipca 2015r. powodowie zgłosili pozwanemu szkodę, domagając się wypłaty stosownych zadośćuczynień, odszkodowań, zwrotu kosztów pogrzebu. Powódka R. Ś. domagała się zadośćuczynienia w kwocie 150.000 zł, odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej w kwocie 1000.000 zł a ponadto renty w kwocie po 1000 zł miesięcznie. Powodowie A. S. (1) i D. S. domagali się zadośćuczynień w kwotach po 120.000 zł i odszkodowań za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej w kwotach po 60.000 zł.

Pozwany decyzją z dnia 1 października 2015r. przyznał na rzecz powódki R. Ś. kwotę 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwotę 30.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej. Decyzją z tej samej daty, pozwany przyznał na rzecz powoda D. Ś. kwotę 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia i kwotę 15.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej. Również decyzją z dnia 1 października 2015r. pozwany przyznał na rzecz powódki A. Ś. - S. kwotę 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia. (dowód: zgłoszenie szkody - k. 159v.-165, decyzje - k. 198-200).

W oparciu o opinię psychiatryczno - psychologiczną Sąd ustalił, że u powódki A. Ś. - S. wskutek nagłej śmierci ojca doszło do wystąpienia reakcji adaptacyjnej depresyjnej. Objawy składające się na tą reakcję wynikały bezpośrednio z wydarzenia, jakim była nagła śmierć ojca. Stopniowo objawy wyciszały się i powódka wróciła do w miarę stabilnego stanu psychicznego. Objawy, które składały się na reakcję adaptacyjną depresyjną wycofały się, ale powódka ze względu na sytuację stresogenną, jaką była tragiczna śmierć ojca, nadal wymaga terapii psychologicznej (dowód: opinia biegłych psycholog klinicznego M. C. i psychiatry K. S. (2) - k. 286-289).

Na podstawie opinii psychiatryczno - psychologicznej Sąd ustalił, że u powoda D. Ś. wskutek nagłej śmierci ojca doszło do wystąpienia reakcji adaptacyjnej depresyjnej przedłużonej. Objawy składające się na tą reakcję wynikały bezpośrednio z wydarzenia, jakim była nagła śmierć ojca. Mimo braku odpowiedniej opieki terapeutycznej i farmakologicznej doszło u powoda do wycofania się objawów w sposób fizjologiczny, Mimo, że objawy reakcji adaptacyjnej wycofały się, to w ujęciu psychologicznym, w sferze emocjonalnej powód wskazuje dużą niestabilność, która powoduje, że powinien on podjąć terapię psychologiczną (dowód: opinia biegłych psycholog klinicznego M. C. i psychiatry K. S. (2) - k. 290-293).

W oparciu o opinię psychiatryczno - psychologiczną Sąd ustalił, że śmierć męża spowodowała u powódki R. Ś. reakcję żaloby, która od początku przybierała charakter patologiczny. Stopień nasilenia objawów był duży, istniały różnorodne objawy psychopatologiczne, które powodowały, że powódka wypadła z dotychczasowo pełnionych ról społecznych. Objawy wskazywały na zespół depresyjno - lękowy reaktywny. U powódki R. Ś. w znacznym stopniu widoczne są nadal objawy, które pozwalają rozpoznać zaburzenia depresyjno - lękowe mieszane. Wymaga ona w dalszym ciągu opieki psychiatrycznej, w tym farmakologicznej i oddziaływań terapeutycznych. Zachodzi związek przyczynowo- skutkowy pomiędzy pogorszeniem się stanu psychicznego powódki a śmiercią jej męża. Wymaga ona kontroli w (...) oraz kontynuacji terapii psychologicznej (dowód: opinia biegłych psycholog klinicznego M. C. i psychiatry K. S. (2) - k. 294-298).

Sąd dał wiarę zebranych w sprawie dowodom z dokumentów, które to dokumenty nie były przez strony kwestionowane, a ich wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu i stron. Dowody z dokumentów prywatnych, dopuszczone w poczet materiału dowodowego, zostały ocenione na podstawie art. 245 kpc.

Sąd dał wiarę opiniom biegłego psychologa i psychiatry, które są rzetelne, pełne i konsekwentne, a wnioski z nich płynące i ich uzasadnienie, nie budziły wątpliwości stron, które nie zgłosiły żadnych zarzutów.

Przymiotem wiarygodności Sąd obdarzył również zeznania świadka K. S. (1) na okoliczność relacji łączących powodów ze zmarłym W. Ś. oraz skutków, jakie w ich życiu wywołała śmierć męża i ojca. W takim samym zakresie Sąd dał wiarę zeznaniom powodów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwa zasługiwały na częściowe uwzględnienie.

Bezspornym w niniejszym postępowaniu jest fakt, że W. Ś. był mężem R. Ś. i ojcem D. Ś. i A. Ś. - S.. Poza sporem pozostawała również okoliczność, że sprawca zdarzenia wskutek, którego śmierć poniósł W. Ś., korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej ze stroną pozwaną.

R. Ś. domagała się zasądzenia kwoty 110.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią męża, natomiast A. S. (2) i D. Ś. domagali się zasądzenia na swoją rzecz kwot po 95.000 zł z tego tytułu.

Przedmiotowe roszczenie oparte zostało na art. 446 § 4 kc, który stanowi, że Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Kwestia ustalenia krzywdy ma podstawowe znaczenie dla określenia odpowiedniej sumy, która miałaby stanowić jej pieniężną kompensatę. Ze względu na niewymierność krzywdy, określenie w konkretnym wypadku odpowiedniej sumy pozostawione zostało Sądowi, który dysponuje w takiej sytuacji większym zakresem swobody, niż przy ustalaniu szkody majątkowej i sumy potrzebnej do jej naprawienia. Nie oznacza to jednak, by ocena Sądu nie poddawała się weryfikacji pod kątem jej zgodności z dyspozycją art. 446 § 4 kc. Kryteria istotne przy ustalaniu „odpowiedniej” sumy zadośćuczynienia to: rodzaj naruszonego dobra, czas trwania cierpień, wiek pokrzywdzonego, intensywność doznań psychicznych oraz rokowania na przyszłość (wyrok SN z dn. 20.04.2006r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509). Wszystkie te kryteria winny być odniesione do okoliczności związanych z pokrzywdzonym, przy zastosowaniu, zobjektywizowanych kryteriów oceny.

W odróżnieniu od obowiązku naprawienia szkody majątkowej kompensacja krzywdy ma charakter fakultatywny, o czym świadczy użyty w treści art. 446 § 4 kc. zwrot, że „Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”. Mając na uwadze, że zadośćuczynienie to ma kompensacyjny charakter ustalenie jego odpowiedniej sumy nie może polegać na przyznaniu wyłącznie symbolicznej kwoty pieniędzy, ponieważ powinna ona odpowiadać wielkości ustalonej krzywdy jako ekwiwalentu utraconych dóbr.

Sąd mając na uwadze wyniki postępowania dowodowego przeprowadzonego w sprawie, w tym dzieląc twierdzenia powodów oraz przesłuchanego w sprawie świadka, uznał że kwotą adekwatną do poniesionej przez powódkę R. Ś. krzywdy będzie kwota 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć męża, natomiast kwotami adekwatnymi do krzywdy doznanej przez A. Ś. - S. i D. Ś. będą kwoty po 100.000 zł. Rozmiar krzywdy powodów w związku ze śmiercią W. Ś. jest bardzo wysoki. Bezsprzeczne jest, że wszystkich powodów łączyła ze zmarłym bardzo silna więź emocjonalna. Ich krzywdę po śmierci W. Ś. potęgowało to, iż była ona zdarzeniem nagłym.

Jak wynika z zeznań powódki R. Ś. i opinii psychiatryczno - psychologicznej, jej relacje ze zmarłym mężem były bardzo zażyłe, a przeżycia wynikające z jego śmierci bardzo głębokie. Przed śmiercią męża dzieci powódki opuściły dom rodzinny, usamodzielniały się. Zmarły był osobą zdrową, w pełni aktywności zawodowej. Powódka mogła oczekiwać, że małżonkowie będą spędzali razem czas, wspierali się, a jednocześnie nadal będą wspólnie uczestniczyć w życiu swoich dzieci. Wiele czynników towarzyszących śmierci męża powódki było dla niej obciążających, m.in. miejsce i okoliczności jego śmierci. W. Ś. w dacie śmierci był osobą stosunkowo młodą z dalszymi planami na przyszłość, bez problemów zdrowotnych. Był kochającym mężem. Podejmował inicjatywy zmierzające do zapewnienia spokojnej starości sobie i żonie. Małżonkowie posiadali ogródek działkowy, na którym W. Ś. rozpoczął budowę domku letniskowego, by mogli cieszyć się czasem spędzonym wspólnie na łonie przyrody. Wspierał dorastające dzieci, by zapewnić im spokojną przyszłość. Śmierć nagła, tragiczna, osoby zdrowej, jaką był mąż powódki, spowodowała większe nasilenie u niej objawów, wskazujących na reakcję żałoby. Tragiczne wydarzenie zmieniło zaplanowaną przyszłość, zburzyło relacje i dotychczasowe bezpieczeństwo rodzinne. Powódka początkowo przechodziła reakcję żałoby, ale jej ewolucja od początku przybierała charakter patologiczny. Stopień nasilenia objawów był duży, istniały różnorodne objawy psychopatologiczne, które spowodowały, że powódka wypadła z dotychczas pełnionych ról społecznych i cierpiała na zespół depresyjno - lękowy reaktywny. Mimo podjęcia przez powódkę terapii nadal utrzymują się u niej zaburzenia depresyjno - lękowe mieszane. Powódka mimo powrotu do pracy zawodowej nie znajduje się w stabilnym stanie psychicznym. Przeżywa duży dyskomfort i mimo, że objawy w znacznym stopniu wyciszyły się, to w dalszym ciągu istnieją.

Z kolei, jak wynika z zeznań powódki A. Ś. S. i opinii psychiatryczno - psychologicznej, powódka ta, wskutek nagłej śmierci ojca doznała reakcji żałoby, która w późniejszym czasie przekroczyła fizjologię i doszło do wystąpienia reakcji adaptacyjnej depresyjnej. Mimo odrębnego zamieszkiwania powódki razem z mężem, z dala od rodziców, to miała ona bliskie relacje ze swoją rodziną generacyjną. Ojciec powódki był osobą bez obciążeń, aktywnie uczestniczył w jej życiu. Po jego śmierci powódka musiała zająć się matką, która przez pewien okres czasu od śmierci ojca zamieszkała u niej i przejęła rolę jej opiekunki, gdyż matka nie była w stanie samodzielnie funkcjonować. Powódka, ze względu na istniejące objawy, miała problemy z funkcjonowaniem w roli żony, córki, siostry. Mimo, że realizowała swoje obowiązki to wymagało to od niej więcej wysiłku i stanowiło znaczne obciążenie. Objawy żałoby powodowały, że odczuwała dyskomfort, co miało wpływ na funkcjonowanie w rolach społecznych. Stopniowo doszło do wyciszenia objawów, mimo to powódka wymaga terapii psychologicznej i opieki psychologicznej. Powódka do chwili obecnej nie poradziła sobie z utratą ojca. Nadal prezentuje objawy, wymagające leczenia psychoterapeutycznego, przeżywa poczucie krzywdy, poczucie winy i lęk przed przyszłością.

Jak wynika z zeznań powoda D. Ś. i opinii psychiatryczno - psychologicznej, powód od czasu dzieciństwa był mocno związany z rodziną generacyjną. W rodzinie tej panowały bliskie więzi. Do chwili śmierci ojca pozostawał z nim w dobrych relacjach. Wskutek nagłej śmierci ojca powód początkowo prezentował objawy reakcji żałoby zgodnej kulturowo, ale z biegiem czasu nie doszło do jej wygaśnięcia. Objawy przeszły w reakcję żałoby przedłużonej pod postacią reakcji adaptacyjnej depresyjnej przedłużonej. Dodatkowym elementem obciążającym powoda był fakt, że jego matka znajdowała się w niestabilnym stanie psychicznym i pozostaje taką do chwili obecnej. Objawy te powodowały dyskomfort w codziennym funkcjonowaniu powoda, miały wpływ na relacje interpersonalne, utrudniały mu aktywność zawodową. Ze względu na istniejące problemy, duży poziom napięcia i dyskomfortu powód szukał pomocy w spożywaniu alkoholu, celem zmniejszenia tego dyskomfortu. Obecnie objawy zespołu depresyjnego, mimo braku stosownej terapii u powoda wycofały się, ale w ujęciu psychologicznym jest on nadal niestabilny emocjonalnie. Prezentuje duży poziom napięcia, niepewności, pesymizmu i chwiejności w sferze emocjonalnej.

Faktem jest, że przeżycia związane z tragicznym zdarzeniem nie spowodowały korzystania przez powoda z pomocy psychiatrycznej bądź psychologicznej, poza trzema spotkaniami terapeutycznymi. Okoliczność ta nie wynika z tego, że objawy u powoda nie istnieją, ale ze światopoglądu, który posiada. Powód próbował bowiem radzić sobie z objawami dostępnymi mu metodami, czy też narzuconymi kulturowo. Jakkolwiek biegli wskazali, że powód wymaga podjęcia terapii nacelowanej na traumatyczne wydarzenia i objawy psychopatologiczne powstałe w związku z nimi. Zważyć należy, że sposób przeżywania i radzenia sobie z traumatycznym wydarzeniem jest w znacznej mierze kwestią indywidualną, uzależnioną od konstrukcji psychicznej konkretnego człowieka.

Wszystkie powyższe okoliczności przemawiają za zasadnością przyznania powodom zadośćuczynienia we wskazanych wyżej kwotach. Ostatecznie po uwzględnieniu sum wypłaconych w toku postępowania likwidacyjnego, na rzecz R. Ś. zasądzona została kwota 110.000 zł (150.000 zł - 40.000 zł = 110.000 zł), natomiast na rzecz A. Ś. - S. i D. Ś. kwoty po 75.000 zł (100.000 zł - 25.000 zł = 75.000 zł).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów apelacyjnych, istnieją dwa różne stanowiska odnośnie daty, od której można zasądzić odsetki od przyznanego zadośćuczynienia. Tutejszy Sąd podzielił w tym zakresie pogląd, zgodnie z którym zobowiązany do zapłaty zadośćuczynienia powinien spełnić swoje świadczenie na rzecz poszkodowanego niezwłocznie po otrzymaniu od niego stosownego wezwania, a jeśli tego nie uczyni, popada w opóźnienie uzasadniające naliczenie odsetek od należnej wierzycielowi sumy. W konsekwencji odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu już w tej dacie powinny się należeć od tego właśnie terminu (tak: SA we W. w wyr. z dn. 18.01.2012r., sygn. akt I ACa 930/11, SA w W. w wyr. z dn. 28.10.2011r., sygn. VI ACa 247/11, SN w wyr. z dn. 18.02.2011r., sygn. I CSK 243/10, SN w wyr. z 14.01.2011r., sygn. I PK 145/10). Sąd w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy ustalił, że krzywda powodów istniała już w dniu zgłoszenia pozwanemu szkody osobowej (potwierdzenie otrzymania zgłoszenia z dnia 28 lipca 2015r. - k. 223), a tym bardziej w dniu wydania przez pozwanego decyzji odnośnie należnych na rzecz powodów świadczeń, a więc w dniu 1 października 2015r. Sąd miał również na względzie, że pozwany jako profesjonalista, obowiązany jest do samodzielnego i aktywnego wyjaśnienia okoliczności wypadku oraz wysokości powstałej szkody. Nie powinien był wyczekiwać na prawomocne rozstrzygnięcie sądu, ponieważ już wcześniej znał stopień zawilości sprawy, zatem mógł zaspokoić przedmiotowe żądanie, wydając decyzję w sprawie likwidacji szkody osobowej. Bierne oczekiwanie na wynik toczącego się procesu naraziło go na ryzyko popadnięcia w opóźnienie lub zwłokę w spełnieniu świadczenia odszkodowawczego (również zadośćuczynienia), co uzasadniało zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów odsetek od dnia następnego, po wydaniu decyzji w postępowaniu likwidacyjnym, tj. od dnia 2 października 2015r. w oparciu o dyspozycję art. 817 § 1 kc.

Odnosząc się do żądań R. Ś., A. Ś. - S. i D. Ś. w zakresie odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej po śmierci W. Ś. w pierwszym rzędzie wskazać trzeba, co należy rozumieć pod pojęciem znacznego pogorszenia sytuacji życiowej, o którym mowa w art. 446 § 3 kc.

Z pogorszeniem sytuacji życiowej mamy do czynienia wówczas, gdy śmierć bezpośrednio poszkodowanego wywołuje różnorodne następstwa, przejawiające się w uszczerbku poniesionym przez najbliższych członków rodziny zmarłego o charakterze majątkowym. Podkreślenia wymaga, że roszczenia wywodzone z tego przepisu mają obecnie na celu naprawienie uszczerbku o charakterze strictly materialnym. Po wprowadzeniu z dniem 3 sierpnia 2008 r. do art. 446 paragrafu 4, traktującego wprost o możliwości przyznania zadośćuczynienia pieniężnego dla najbliższych członków rodziny zmarłego (jednocześnie nie doszło do usunięcia z porządku prawnego § 3 art. 446 kc), straciło na aktualności orzecznictwo, w świetle którego odszkodowanie przewidziane przepisem art. 446 § 3 kc nie ogranicza się wyłącznie do naprawienia szkód majątkowych, lecz obejmuje również występującą łącznie z nimi krzywdę niemajątkową. Zatem obecnie pogorszenie sytuacji życiowej należy oceniać w aspekcie szkody materialnej. Celem art. 446 § 3 kc jest więc zrekompensowanie rzeczywistego znacznego pogorszenia sytuacji życiowej, a więc uszczerbku o charakterze majątkowym. Odszkodowanie to nie jest odszkodowaniem pełnym w rozumieniu art. 361 § 2 kc, lecz „stosownym”, które ma ułatwić przystosowanie się uprawnionemu do zmienionej sytuacji życiowej. Zatem dyspozycja tego przepisu nie obejmuje obowiązku wyrównania wszystkich szkód ustalonych detalicznie, pozostających

w związku przyczynowym ze śmiercią członka bliskiej rodziny, gdyż ze swej natury jest to kompensacja o charakterze ryczałtowym. Roszczenie to wymaga wykazania szkody majątkowej, polegającej na znacznym pogorszeniu sytuacji życiowej najbliższych członków rodziny poszkodowanego, który zmarł wskutek wynikłego z czynu niedozwolonego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Odszkodowanie to ma szczególny charakter, bowiem, jakkolwiek obejmuje szkody majątkowe, to nie te, które podlegają kompensacji na podstawie art. 446 § 1 i 2 kc, ale często nieuchwytnie lub trudne do obliczenia uszczerbki, prowadzące jednak do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej poszkodowanego w sensie materialnym. Taka szkoda może być trudna do dokładnego wyliczenia i dlatego też we wskazanym przepisie mowa jest o "stosownym odszkodowaniu".

W oparciu o wyżej wymienione kryteria Sąd uznał, że jedynie powództwo R. Ś. w tym zakresie zasługiwało na częściowe uwzględnienie. Sąd przyjął, że odpowiednią kwotą odszkodowania z tego tytułu będzie dla tej powódki suma 50.000 zł.

W tej mierze Sąd miał na uwadze to, że powódka R. Ś. prowadziła wspólne gospodarstwo domowe wraz z mężem. Sąd dał wiarę zeznaniom powódki w zakresie, w jakim wskazywała ona na patriarchalny system swojej rodziny, co wiązało się z faktem, że to mąż był głową rodziny, troszczył się o jej byt. W. Ś. pracował zawodowo, osiągał znacznie wyższe dochody niż powódka. Zajmował się sprawami urzędowymi, ponoszeniem opłat, regulował raty zaciągniętego wraz z żoną kredytu na wykup mieszkania. Do zadań powódki należały troska o rodzinę oraz wykonywanie obowiązków domowych, takich jak sprzątanie, gotowanie, czy robienie zakupów. Zmarły wykonywał samodzielnie wszystkie prace remontowe w mieszkaniu stron i na działce letniskowej, a w związku z tym powódka nie musiała w tym zakresie korzystać z pomocy osób trzecich. Podobnie rzecz miała się z wszelkiego rodzaju formalnościami i rozliczeniami, które osobiście wykonywane i prowadzone były przez W. Ś.. Z chwilą śmierci męża powódki znacznie pogorszyła się jej sytuacja materialna, gdyż utraciła dochód męża, a w związku z tym radykalnie zmniejszyły się możliwości finansowe jej gospodarstwa domowego. Nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostaje fakt, że powódka na skutek problemów ze zdrowiem związanych bezpośrednio ze śmiercią męża utraciła możliwość zarobkowania we wcześniejszym zakresie, jak również wykonywania pracy w godzinach nadliczbowych. Pozostawała bowiem przez ponad rok czasu za zwolnieniu chorobowym, wykluczającym możliwość świadczenia pracy. Nie można pominąć także tego, iż to na powódce wyłącznie spoczywają obecnie koszty utrzymania mieszkania i spłaty kredytu zaciągniętego wraz z mężem.

Wszystkie powyższe okoliczności przemawiają za zasadnością przyznania powódce odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej we wskazanej wyżej kwocie. Ostatecznie po uwzględnieniu sumy wypłaconej w toku postępowania likwidacyjnego z tego tytułu, na rzecz R. Ś. zasądzona została kwota 20.000 zł (50.000 zł - 30.000 zł = 20.000 zł). Ustalając wysokość tego odszkodowania Sąd miał na względzie przede wszystkim dochody osiągnięte przez męża powódki / ok.4.995 zł brutto miesięcznie/, a także wzgląd na to, aby kwota odszkodowania pozwoliła jej na przystosowanie się do nowych warunków życiowych.

Co się zaś tyczy żądania A. Ś. - S. Sąd miał na uwadze, że w dacie śmierci ojca była ona w pełni ukształtowaną osobą, posiadającą własną rodzinę, zamieszkiwała odrębnie. Powódka zasadność swojego roszczenia opierała na utraconej na przyszłość możliwości skorzystania z pomocy ojca w zakresie prac remontowych w zakupionym przez siebie i męża domu. W tej mierze istotnym jest, że pomoc świadczona przez zmarłego na jej rzecz była jej dobrowolna, gdyż na zmarłym nie ciążył względem powódki żaden obowiązek alimentacyjny. Sąd uznał, że powoływane przez powódkę okoliczności dotyczące wsparcia ojca w urządzaniu jej domu, pomocy przy jego wykończeniu nie mogą świadczyć o znacznym pogorszeniu jej sytuacji życiowej, bowiem powódka w dacie śmierci ojca nie była w żadnym stopniu uzależniona finansowo od zmarłego.

Również powód D. Ś. w żaden sposób nie wykazał, do czego był zobowiązany na podstawie art. 6 kc, by śmierć ojca w jakikolwiek sposób wpłynęła na pogorszenie jego sytuacji życiowej, ponad wymiar ustalony przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego. Powód naprowadzał, że w chwili śmierci ojca przebywał w W., gdzie pracował i studiował, przy czym studia w znacznej mierze finansował mu ojciec, bowiem zależało mu na jak najlepszym wykształceniu syna. Wskazywał, że w sytuacjach, gdy miał problemy finansowe to informował o tym ojca, który przelewał mu pieniądze. Jednocześnie powód nie wykazał, jakimi kwotami, poza zwyczajowo przyjętymi, ojciec

przyczyniał się do zaspokojenia jego potrzeb. Istotne jest, iż powód, zeznając w charakterze strony wskazał, że dwukrotnie podejmował studia w W. - początkowo na Uniwersytecie (...), a następnie w Wyższej Szkole (...) - jednakowoż przerywał je, nie z powodu braku środków finansowych, a z uwagi na brak możliwości pogodzenia studiowania z wykonywaniem pracy zarobkowej. Z tej przyczyny Sąd uznał, że skoro powód podjął decyzję o podjęciu pracy zarobkowej, mimo deklarowanej chęci kształcenia, było to przejawem jego częściowego usamodzielnienia i uniezależnienia finansowego od rodziców. Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie potwierdziło wymiernego, istotnego pogorszenia sytuacji życiowej powoda. Mając na uwadze powyższe okoliczności uznać należało, że roszczenie D. Ś. z art. 446 § 3 kc, ponad przyznaną już kwotę, nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powódka R. Ś. domagała się również zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz renty w oparciu o przepis art. 446 § 2 kc.

Zgodnie z powołanym przepisem, osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego.

W rozumieniu art. 446 § 2 kc przesłanka potrzeb uprawnionego może obejmować wszystkie potrzeby uprawnionego, których został on pozbawiony w wyniku czynu niedozwolonego, rzeczywiście zaspokajane przez zmarłego, niezależnie od tego, czy mieściły się one, czy też wykraczały poza granice usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego w rozumieniu art. 135 krio (porównaj wyrok SN z dnia 16 maja 2008 roku, I CSK 368/07, LEX 44529). Celem renty z art. 446 § 2 kc jest bowiem restytucja, w granicach możliwych do zrealizowania tego stanu rzeczy, jaki istniał w chwili śmierci bezpośrednio poszkodowanego.

Zważywszy poczynione ustalenia stanu faktycznego, charakterystykę zmarłego jako męża, nie sposób uznać, że to na nim spoczywał w znacznej mierze ciężar utrzymania rodziny. Jak wynika z zaświadczenia o zarobkach i zatrudnieniu (...) Sp. z o.o., W. Ś. w 2014r. uzyskał wynagrodzenie w łącznej wysokości 44.622,99 zł brutto, zaś w deklaracji PIT-11 z Zakładu (...) w C. wykazano przychód z działalności wykonywanej osobiście w wysokości 15.307,84 zł, co w przeliczeniu na jeden miesiąc stanowi o wynagrodzeniu 4.995 zł brutto. Powódka w 2014r. uzyskała łączne wynagrodzenie brutto 29.315,18, co w przeliczeniu na jeden miesiąc stanowi 2.442 zł brutto. Nadto z zaświadczenia o zatrudnieniu i zarobkach złożonego przez powódkę wynika, że przed śmiercią męża pracowała ona w godzinach nadliczbowych. Z zeznań powódki wynika, że obecnie uzyskuje ona dochód w wysokości 1.370 zł netto. Sąd miał na uwadze, że obecny stan zdrowia powódki wyklucza dalszą jej pracę w godzinach nadliczbowych. Z tej przyczyny uznał, że W. Ś. miałby możliwość łożenia na rzecz powódki tytułem obowiązku alimentacyjnego kwotę 800 zł, która pozwoliłaby jej, przy uwzględnieniu dochodu, który uzyskuje z własnej pracy na zaspokojenie jej potrzeb w zakresie mieszkania, wyżywienia, utrzymania, opieki medycznej i rozrywki.

Mając powyższe na względzie na podstawie art.446 § 2, 3 i 4 kpc orzeczono jak w sentencji.

W związku z treścią art. 84 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd zarządził zwrot nierozchodowanej zaliczki uiszczonej przez powódkę R. Ś. w wysokości 513,50 zł.

Wobec uwzględnienia powództwa w części, Sąd działając na podstawie art. 100 kpc zasądził od pozwanego na rzecz powódki R. Ś. kwotę 12.296,26 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu, biorąc pod uwagę fakt, że jej powództwo zostało uwzględnione w 73%. W toku postępowania powódka poniosła następujące koszty: koszt wynagrodzenia pełnomocnika – 7.200 zł, opłata od pozwu – 9.600 zł, 931,86 zł - wydatki. Łączny koszt związany z udziałem w sprawie dla powódki wyniósł 17.731,86 zł. Z kolei koszty poniesione przez pozwanego to koszt wynagrodzenia pełnomocnika – 2.400 zł (1/3 wynagrodzenia z 7.200 zł, przy uwzględnieniu, że pełnomocnik występował w sprawie przeciwko trzem powodom). Łączna suma wydatków poniesionych przez powódkę z całością kosztów poniesionych przez pozwanego to kwota 20.131,86 zł, z czego 27% od nieuwzględnionej części powództwa to kwota 5.435,60 zł. W świetle powyższego, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki R. Ś. kwotę 12.296,26 zł.

Na tej samej podstawie Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki A. Ś. - S. kwotę 5.449,65 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu, biorąc pod uwagę, że jej powództwo zostało uwzględnione w 39%. W toku postępowania

powódka poniosła następujące koszty: koszt wynagrodzenia pełnomocnika – 7.200 zł, opłata od pozwu – 9.750 zł, 777,32 zł - wydatki. Łączny koszt związany z udziałem w sprawie dla powódki wyniósł 17.727,32 zł. Z kolei koszty poniesione przez pozwanego to koszt wynagrodzenia pełnomocnika – 2.400 zł (1/3 wynagrodzenia z 7.200, przy uwzględnieniu, że pełnomocnik występował w sprawie przeciwko trzem powodom). Łączna suma wydatków poniesionych przez powódkę z całością kosztów poniesionych przez pozwanego to kwota 20.127,32 zł, z czego 61% od nieuwzględnionej części powództwa to kwota 12.277,67 zł. W świetle powyższego, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki A. Ś. – S. kwotę 5.449,65 zł.

Sąd działając na podstawie art. 100 kpc zasądził od pozwanego na rzecz powoda D. Ś. kwotę 5.738,47 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu, biorąc pod uwagę fakt, że jego powództwo zostało uwzględnione w 42%. W toku postępowania powód poniósł następujące koszty: koszt wynagrodzenia pełnomocnika – 7.200 zł, opłata od pozwu – 9.000 zł, 777,32 zł - wydatki. Łączny koszt związany z udziałem w sprawie dla powoda wyniósł 16.977,32 zł. Z kolei koszty poniesione przez pozwanego to koszt wynagrodzenia pełnomocnika – 2.400 zł (1/3 wynagrodzenia z 7.200, przy uwzględnieniu, że pełnomocnik występował w sprawie przeciwko trzem powodom). Łączna suma wydatków poniesionych przez powoda z całością kosztów poniesionych przez pozwanego to kwota 19.377,32 zł, z czego 58% od nieuwzględnionej części powództwa to kwota 11.238,85 zł. W świetle powyższego, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda D. Ś. kwotę 5.738,47 zł.

ZARZĄDZENIE

(...)

- (...)D. K.,

- (...)A. S. (3),

(...)

(...)